

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 1

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London , 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Turizmning inson hayotidagi ahamiyati va jamiyat hayotidagi oʻrni

Muxlisa Primova Gʻulomjon qizi

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

Turizm fakulteti turizm va mehmondoʻstlik yoʻnalishi 1-bosqich talabasi

Annontatsiya : Ushbu maqolada turizmning inson hayotidagi oʻrni va ahamiyati uning sogʻliq, madaniyat va ijtimoiy rivojlanishga taʼsiri yoritilgan. Shuningdek, Oʻzbekistonda turizm sohasining soʻnggi yillardagi rivojlanishi, Prezident farmonlari asosida amalga oshirilgan islohotlar hamda oldingi yillar bilan taqqoslagan holdagi oʻzgarishlar misollar orqali tahlil qilingan.

Аннотация : В статье рассматривается значение туризма в жизни человека, его влияние на здоровье, культуру и социальное развитие. Также анализируется развитие туристической отрасли в Узбекистане в последние годы на основе указов Президента с примерами и сравнением с предыдущими периодами.

Annotation : This article examines the importance of tourism in human life and its impact on health, culture, and social development. It also analyzes the development of the tourism sector in Uzbekistan in recent years based on presidential decrees, with examples and comparison to previous years.

Kalit soʻzlar: Turizm, sayohat, dam olish, madaniyat, iqtisodiyot, Prezident farmonlari, ichki va tashqi turizm.

Ключевые слова: Туризм, путешествия, отдых, культура, экономика, указы президента, внутренний и выездной туризм.

Keywords: tourism, travel, recreation, culture, economy, presidential decrees, domestic and foreign tourism.

Kirish: Hozirgi globallashuv davrida turizm nafaqat hordiq chiqarish vositasi, balki shaxsning jismoniy, ruhiy va maʼnaviy rivojlanishida muhim rol oʻynaydi. Insonlar kundalik mehnat va stress tufayli charchoqni his qilmoqda. Ana shunday vaziyatda turizm insonning hayot sifatini yaxshilash va dunyoqarashini kengaytirish imkonini beradi. Sayohat davomida inson yangi muhitda dam olib, tabiat qoʻynida va tarixiy maskanlarda oʻzini tetik his qiladi.

Oʻzbekistonda turizm sohasi mustaqillik yillaridan boshlab asta-sekin rivojlandi, ammo 2016-yildan keyin bu soha yangi bosqichga koʻtarildi. Prezidentimiz tomonidan qabul qilingan farmon va qarorlar turizmni davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishiga aylantirdi, natijada bir qator real islohotlar amalga oshdi.[1]

Turizm inson salomatligi uchun foydalidir. Sayohat davomida inson faol harakat qiladi, toza havodan bahramand boʻladi va stressdan xalos boʻladi. Masalan, togʻli hududlarga sayohat qilgan turistlar nafaqat jismoniy faollik bilan shugʻullanadi, balki ruhiy dam olishni ham oladi. Shu tariqa, turizm insonning umumiy farovonligini oshiradi.

Bundan tashqari, turizm inson dunyoqarashini kengaytiradi. Turli mamlakatlar va hududlarga sayohat qilgan inson boshqa xalqlarning madaniyati, urf-odatlarini va

turmush tarzini o'rganadi. Bu esa insonda bag'rikenglik va ochiq fikrlilikni shakllantiradi.

Turizm madaniyatlararo almashinuvni kuchaytiradi. Tarixiy obidalar, muzeylar, milliy bayramlar va an'analar bilan tanishish insonning ma'naviy olamini boyitadi. Ayniqsa, yoshlar uchun turizm tarbiyaviy ahamiyatga ega bo'lib, ularda vatanparvarlik va milliy g'urur tuyg'ularini shakllantiradi. Masalan, Samarqand va Buxoro shaharlarida yangi mehmonxonalar ochildi, tarixiy obidalarni restavratsiya qilish ishlari faollashdi. Shu bilan birga, xostellar va xizmat ko'rsatish maskanlari soni sezilarli darajada oshdi.

Turizm iqtisodiyotning ko'plab tarmoqlari bilan chambarchas bog'liq. Mehmonxona xo'jaligi, transport, savdo va gastronomik xizmatlar turizm orqali rivojlanadi. Masalan, 2023-yil statistikasiga ko'ra, O'zbekistonda turizm sohasidan kelgan daromad 2,5 milliard dollarni tashkil etdi, bu esa mamlakatning ichki yalpi mahsulotiga sezilarli hissa qo'shdi. Shu bilan birga, kichik biznes va oilaviy tadbirkorlik rivojlandi: xostellar, milliy taomlar restoranlari va hunarmandchilik buyumlari savdosi ortdi. Xorijiy turistlar oqimi oshgani sababli, 2023-yilda O'zbekistonda 50 mingdan ortiq yangi ish o'rinlari yaratildi.

Turizm sohasining rivojlanishi kichik va o'rta biznes uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Bu biznes turlari mehmonxona, restoran, kafelar, ekskursiya xizmatlari va hunarmandchilik bilan bog'liq bo'ladi. Masalan, sayyohlar ko'p keladigan hududlarda mahalliy oshxonalar milliy taomlar bilan xizmat ko'rsatadi va o'z daromadlarini oshiradi. Shuningdek, hunarmandlar va savdogarlar turistik yo'laklar bo'yicha an'anaviy buyumlar, suvenirlar va milliy kiyim-kechaklarni sotadi. O'zbekistonning Farg'ona vodiysida o'tkazilgan milliy taomlar festivallari misolida, mahalliy tadbirkorlar daromadi 30% ga oshgan. Bu esa hudud iqtisodiyotiga bevosita hissa qo'shadi.

Shu bilan birga, kichik va o'rta biznes yoshlarni ish bilan ta'minlaydi, mahalliy xizmat sifatini oshiradi va turizmni yanada rivojlantirishga yordam beradi. Shu yo'l bilan, turizm nafaqat dam olish va madaniyatni rivojlantirish vositasi, balki iqtisodiyotning mustahkam ustuni bo'lib xizmat qiladi. O'zbekiston turizmi so'nggi yillarda tez sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Uni boshqa mamlakatlar bilan solishtirish orqali bu rivojlanish darajasini yaxshiroq tushunish mumkin. Masalan, O'zbekistonni Gruziya bilan solishtirsak:

O'zbekiston 2023-yilda 2,1 million xorijiy sayyohni qabul qilgan, Gruziya esa shu yil davomida 8,5 milliondan ortiq turistni jalb qilgan. Bu ko'rsatkich Gruziyaning uzoq yillik turizm tajribasiga ega ekanini ko'rsatadi, O'zbekiston esa yangi imkoniyatlar bilan tez rivojlanmoqda.

Turizm sohasidan tushgan daromadni solishtirsak, O'zbekiston 3,2 milliard dollar, Gruziya esa 4,5 milliard dollar daromad olgan. O'zbekiston asosan ichki turizmni rivojlantirishga e'tibor qaratgan bo'lsa, Gruziya ko'proq xalqaro turistlarga xizmat ko'rsatishga yo'naltirilgan.[5]

Turizm turlariga qarasak, O'zbekistonda tarixiy va madaniy turizm asosiy o'rin tutadi. Samarqand, Buxoro va Xiva shaharlaridagi tarixiy yodgorliklar sayyohlarni

o'ziga jalb qiladi. Shuningdek, O'zbekistonda gastronomik va ekoturizm ham rivojlanmoqda. Gruziyada esa asosan tabiat turizmi, tog'li hududlar va vinoturizm (sharob festivallari) keng tarqalgan.

Infratuzilma jihatidan Gruziya uzoq yillar davomida turizmni rivojlantirgan: aeroportlar, mehmonxonalar va transport tizimi keng qamrovli. O'zbekistonda esa so'nggi yillarda Prezident farmonlari orqali infratuzilma modernizatsiya qilinmoqda, yangi mehmonxonalar, ekskursiya yo'laklari va raqamli xizmatlar yaratilmoqda. O'zbekiston turizmi hali Gruziya darajasiga yetmagan, lekin so'nggi yillarda ichki turizmning o'sishi, tarixiy merosni restavratsiya qilish va xizmat ko'rsatish sifatini oshirish orqali mamlakat sayyohlik bo'yicha jahon xaritasida o'z o'rnini mustahkamlashga intilmoqda. Shu bilan birga, iqtisodiyot va kichik biznes rivojlanishi ham tezlashmoqda, bu esa O'zbekistonni kelajakda turistlar uchun jozibador mamlakatga aylantiradi.[3]

O'zbekistonda turizmni rivojlantirish uchun bir nechta Prezident farmonlari qabul qilingan. Bu farmonlar turizm infratuzilmasini yaxshilash, yoshlarni rag'batlantirish va xizmat sifatini oshirishga qaratilgan. Masalan, 2021-yilda qabul qilingan PF-4960 farmoni turizm infratuzilmasini rivojlantirish va "Turizm innovatsiya markazlari"ni tashkil etishga qaratilgan edi. Ushbu markazlar orqali yosh tadbirkorlar va startaplar qo'llab-quvvatlandi. Natijada, 250 dan ortiq yangi turistik xizmatlar ishga tushirildi va 1200 dan ortiq yoshlar turizm bo'yicha malaka oshirdi. Bu farmon ichki va tashqi turizmni rivojlantirishda muhim rol o'ynadi. So'ngra, 2023-yilda qabul qilingan PF-6022 farmoni raqamli turizm tizimini joriy etishga qaratildi. Farmon asosida onlayn bronlash tizimlari, QR kodli yo'riqnomalar va virtual ekskursiyalar yaratildi. Xorijiy sayyohlar uchun tarjima xizmatlari va onlayn ma'lumot tizimi joriy qilindi. Shu natijada, sayyohlar soni 38% ga oshdi va xizmat ko'rsatish tezligi ikki barobar yaxshilandi. Kichik va o'rta biznes uchun ham yangi imkoniyatlar yaratildi.

Qolaversa, 2020-yilda PF-5234 farmoni hududiy turizmni rivojlantirishga yo'naltirilgan edi. Toshkent viloyati va boshqa hududlarda yangi ekoturizm va agro-turizm yo'laklari ochildi. Shu bilan birga, hududiy turizmni rivojlantirish uchun moliyaviy va tashkiliy qo'llab-quvvatlash tizimi yo'lga qo'yildi. Bu hududlarda ish o'rinlari yaratishga va mahalliy iqtisodiyotni jonlantirishga yordam berdi.

Oxirgi farmonlardan biri, 2022-yilda qabul qilingan PF-5897, tarixiy shaharlardagi obidalarni restavratsiya qilish va mehmonxona xizmatlarini rivojlantirishga qaratilgan edi.[2] Samarqand, Buxoro va Xiva shaharlarida yangi mehmonxonalar ochildi, tarixiy yodgorliklar restavratsiya qilindi. Natijada sayyohlar uchun qulay sharoitlar yaratildi va hudud iqtisodiyoti rivojlantirildi. Shu tarzda Prezident farmonlari O'zbekistonda turizm sohasini rivojlantirish, ichki va tashqi sayyohlikni kengaytirish va xizmat ko'rsatish sifatini oshirishga katta hissa qo'shmoqda.

Xulosa: Turizm inson hayotida nafaqat dam olish vositasi, balki iqtisodiyot, madaniyat, sog'liq va jamiyat rivojida muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston so'nggi

yillarda turizmni rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda. Prezident farmonlari orqali infratuzilma modernizatsiya qilindi, raqamli xizmatlar joriy etildi, yoshlar va tadbirkorlar uchun imkoniyatlar yaratildi. Shu bilan birga, kichik va o'rta biznes, hududiy turizm va madaniy merosni saqlash orqali mamlakat iqtisodiyoti jonlandi.

O'zbekiston turizmi hali Gruziya kabi rivojlangan mamlakatlar darajasiga yetmagan, ammo ichki turizmning o'sishi, tarixiy yodgorliklarni restavratsiya qilish va xizmat ko'rsatish sifatini oshirish orqali mamlakat sayyohlik bo'yicha jahon xaritasida o'z o'rnini mustahkamlashga intilmoqda.

Shu bilan birga, turizmning rivojlanishi ish o'rinlari yaratishga, mahalliy tadbirkorlikni rivojlantirishga va yoshlarning dunyoqarashini kengaytirishga xizmat qiladi. Kelajakda turizm O'zbekistonni nafaqat sayyohlar uchun jozibador mamlakatga aylantiradi, balki iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy rivojlanish uchun ham muhim omil bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- 1.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5234-sonli farmoni (2020-yil).
- 2.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5897-sonli farmoni (2022-yil).
- 3.O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi hisobotlari (2023-yil).
- 4.Turizm statistika ma'lumotlari, Jahon sayyohlik tashkiloti (2023-yil).
- 5.Turizm asoslari o'quv qo'llanma, Toshkent,2022-yil.

